

**แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและ
ปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565**

**Guidelines for Enhancing the Effectiveness of Police Officers' Performance in
Accordance with the Prevention and Suppression of Torture and Enforced
Disappearance Act, B.E. 2565 (2022)**

¹จิรวรรณ ทองพายัพ

¹Jirawan thongphayup

¹คณะสังคมศาสตร์และศึกษาศาสตร์ วิทยาลัยทองสุข

¹Faculty of Social Sciences and Education, ThongsookCollege,Thailand

E-mail: thongphayup@gmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1)ศึกษาปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 2)เสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ กลุ่มข้าราชการตำรวจ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ฯ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเชิงคุณภาพ จะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง จำนวน 15 คน โดยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บังคับบัญชา ชั้นสัญญาบัตร 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ 3) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง พ.ร.บ. ฯ

ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ครอบคลุมทุกขั้นตอน ตั้งแต่การจับกุม ควบคุมตัว ส่งมอบ จนถึงการสอบสวนคดีสูญหาย โดยเผชิญข้อจำกัดด้านทรัพยากร เทคโนโลยี มาตรฐานการดำเนินงาน และการประสานงานระหว่างหน่วยงาน แม้กฎหมายมุ่งคุ้มครองสิทธิมนุษยชน แต่ในทางปฏิบัติยังมีความไม่ชัดเจนในการตีความกฎหมาย กรอบเวลา และกลไกการทำงานร่วมกัน ทำให้การบังคับใช้ยังขาดประสิทธิภาพ 2) พบประเด็นสำคัญ 5 ด้าน ได้แก่ วัฒนธรรมองค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชน การพัฒนาความรู้กฎหมาย การดูแลเหยื่ออย่างเป็นระบบ ระบบตรวจสอบที่โปร่งใส และความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ประเด็นดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญในการส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายอย่างชอบธรรม มีประสิทธิภาพ และตรวจสอบได้

คำสำคัญ : ประสิทธิภาพ: การปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ; พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้นุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

Abstract

This research aimed to: 1) examine the problems and obstacles faced by police officers in performing their duties under the Prevention and Suppression of Torture and Enforced Disappearance Act, B.E. 2565 (2022); and 2) propose guidelines for enhancing the effectiveness of police officers' performance under the same Act. The key informants were police officers whose duties were related to the Act. A qualitative research approach was employed, using purposive sampling to select 15 participants. Data were collected through in-depth interviews. The key informants were categorized into three groups: 1) commissioned officers in supervisory positions, 2) operational officers, and 3) related stakeholders involved in the implementation of the Act.

The findings revealed that: 1) problems in police operations under the Act occurred at all stages of the process, including arrest, detention, transfer of custody, and investigation of enforced disappearance cases. These problems included limitations in resources and technology, a lack of standardized operational procedures, and insufficient inter-agency coordination. Although the Act aimed to protect human rights, its implementation was hindered by unclear legal interpretations, time constraints, and ineffective collaborative mechanisms, resulting in limited enforcement efficiency. 2) Five key issues were identified: fostering an organizational culture that respects human rights, enhancing legal knowledge and skills, developing a systematic victim protection framework, establishing transparent internal monitoring and accountability systems, and strengthening inter-agency cooperation. These issues were considered essential mechanisms for promoting lawful, effective, and accountable enforcement of the Act.

Keywords : Efficiency: Performance of Police Officers; the Prevention and Suppression of Torture and Enforced Disappearance Act, B.E. 2565 (2022)

บทนำ

การทรมาน (Torture) ผู้ต้องหาเป็นวิธีการหนึ่งที่เคยถูกนำมาใช้ในกระบวนการสอบปากคำ เช่น การบังคับให้อดนอนเป็นเวลานาน การทำให้สำลักน้ำ การทุบตี หรือการกระทำที่ก่อให้เกิดความอับอาย เพื่อให้ได้มาซึ่งคำรับสารภาพหรือข้อมูลบางประการ (สำนักข่าวบีบีซี, 2562: ออนไลน์) ขณะเดียวกัน การกระทำที่บุคคลสูญหาย (Enforced Disappearance) ซึ่งเกิดจากการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐ ถือเป็นการละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรงและเป็นอาชญากรรมระหว่างประเทศ อันก่อให้เกิดความรับผิดชอบทางกฎหมายแก่ผู้กระทำ ทั้งนี้ อาชญากรรมดังกล่าวมีที่มาจากอนุสัญญาระหว่างประเทศที่รัฐภาคีต่างยอมรับร่วมกันว่าควรได้รับการป้องกันและปราบปรามอย่างจริงจัง รวมถึงความร่วมมือในการส่งผู้ร้ายข้ามแดน เพื่อมิให้กฎหมายภายในของรัฐใดกลายเป็นแหล่งหลบซ่อนของผู้กระทำ ความผิด (ปกป้อง ศรีสนิท, 2566) จากแนวคิดดังกล่าว นักวิชาการบางส่วนเสนอให้มีการแก้ไขเพิ่มเติมพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 โดยเฉพาะมาตรา 5 มาตรา 6 และมาตรา 7 ให้ครอบคลุมถึงการกระทำของผู้ซึ่งปฏิบัติการแทนเจ้าหน้าที่ของรัฐ รวมทั้งกำหนดให้การกระทำความผิดภายใต้คำสั่งของผู้บังคับบัญชาไม่อาจยกขึ้นเป็นข้อต่อสู้ในกระบวนการยุติธรรมได้ นอกจากนี้ ยังควรกำหนดหลักการเกี่ยวกับกรณีผู้กระทำความผิดเคยได้รับโทษจากศาลต่างประเทศแล้ว โดยเปิดโอกาสให้ศาลไทยพิจารณาลงโทษน้อยกว่าที่กฎหมายกำหนดหรือไม่ลงโทษเลยก็ได้ โดยคำนึงถึงโทษที่ได้รับมาแล้ว ตามแนวทางของมาตรา 11 แห่งประมวลกฎหมายอาญา (ปฐมาภรณ์ เรณูชาติ, 2566) ปัญหาการทรมานและการบังคับให้บุคคลสูญหายมิได้เกิดขึ้นเฉพาะในประเทศไทย แต่เป็นปรากฏการณ์ที่พบได้ทั่วโลก ส่งผลให้ประชาคมระหว่างประเทศให้ความสำคัญกับการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาจากการทรมาน การปฏิบัติที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือการย่ำยีศักดิ์ศรี รวมถึงการบังคับให้บุคคลสูญหาย จึงนำไปสู่การจัดทำอนุสัญญาว่าด้วยการต่อต้านการทรมานและการกระทำอื่น ๆ ที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือที่ย่ำยีศักดิ์ศรี (United Nations Convention against Torture: UNCAT) ซึ่งเปิดให้ลงนามเมื่อปี ค.ศ. 1984 และมีผลบังคับใช้ในปี ค.ศ. 1987 ปัจจุบันมีรัฐภาคีจำนวน 113 รัฐ (United Nations, 2566)

ประเทศไทยได้ลงนามและให้สัตยาบันในอนุสัญญา UNCAT เมื่อวันที่ 2 ตุลาคม พ.ศ. 2550 ทำให้เกิดพันธกรณีในการปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับอนุสัญญา นอกจากนี้ ยังมีอนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วยการคุ้มครองบุคคลทุกคนจากการบังคับให้หายสาบสูญ (CED) ซึ่งประเทศไทยได้ลงนามแล้ว แต่ยังมีไม่ได้ให้สัตยาบัน จึงยังไม่มีผลผูกพันทางกฎหมายภายใน (สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา, 2566) ด้วยเหตุที่กฎหมายไทยเดิมไม่สามารถรองรับฐานความผิดเกี่ยวกับการทรมานและการบังคับให้บุคคลสูญหายได้อย่างครบถ้วนและมีประสิทธิภาพ ประกอบกับพันธกรณีตามกฎหมายระหว่างประเทศ จึงนำไปสู่การตราพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ซึ่งเป็นการกำหนดฐานความผิดเฉพาะ มาตรการป้องกัน กลไกการสอบสวนที่เป็นอิสระ และมาตรการเยียวยาผู้เสียหายให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล (คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, 2565)

ในอดีต การพึ่งพาการรับสารภาพจากผู้ต้องสงสัยเนื่องจากข้อจำกัดด้านนิติวิทยาศาสตร์ ทำให้เกิดการใช้ความรุนแรงและการทรมานในกระบวนการสอบสวน ซึ่งไม่เพียงละเมิดสิทธิมนุษยชนอย่างร้ายแรง แต่ยังบั่นทอนความน่าเชื่อถือของกระบวนการยุติธรรม และอาจนำไปสู่การลงโทษผู้บริสุทธิ์ ดังปรากฏในหลายคดีทั้งในและต่างประเทศ (กมลวิทย์ ชันชู, 2565) พระราชบัญญัติดังกล่าวจึงมุ่งควบคุมการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐอย่างครอบคลุม รวมถึงผู้ใช้อำนาจรัฐและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการแทนเจ้าหน้าที่รัฐ พร้อมทั้งกำหนดความรับผิดชอบของผู้บังคับบัญชาตามหลักการควบคุมที่มีประสิทธิภาพ (Effective Control) โดยกำหนดฐานความผิดออกเป็น 3 ประเภท ได้แก่ การกระทำความผิด การกระทำที่โหดร้าย ไร้มนุษยธรรม หรือย่ำยีศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ และการกระทำให้บุคคลสูญหาย ซึ่งแต่ละฐานมีองค์ประกอบและระดับความร้ายแรงแตกต่างกัน (ภาวัฒน์ สัตยานุรักษ์, 2565)

พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 เป็นกลไกสำคัญในการยกระดับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชนของประเทศไทย โดยมุ่งป้องกันปราบปราม และเยียวยาการละเมิดสิทธิที่เกิดจากการใช้อำนาจรัฐอย่างไม่ชอบ ทั้งยังเป็นการปรับปรุงกฎหมายภายในให้สอดคล้องกับพันธกรณีระหว่างประเทศและมาตรฐานสากลด้านสิทธิมนุษยชน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

คำถามของการวิจัย

1. ปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจมีความสัมพันธ์กับการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 หรือไม่ อย่างไร
2. แนวทางที่เหมาะสมในทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ควรเป็นอย่างไร

ระเบียบวิธีวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 การศึกษาครั้งนี้ใช้วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก ผู้วิจัยกำหนดประเด็นปัญหาจากการรวบรวมเอกสารที่เกี่ยวข้อง แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติหน้าที่ของข้าราชการตำรวจ ตามพ.ร.บ. ฯ

ขั้นตอนการดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าวิจัยได้กำหนดขั้นตอนการดำเนินการวิจัย โดยทำตามลำดับขั้นตอนการศึกษาไว้ 3 ขั้นตอน ดังนี้ ขั้นตอนที่ 1 การจัดเตรียมวางแผนการดำเนินงาน ขั้นตอนที่ 2 การดำเนินงาน และ ขั้นตอนที่ 3 การรายงานผลการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) ที่ใช้ในการศึกษา คือ กลุ่มข้าราชการตำรวจ ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับ พ.ร.บ. ฯ โดยกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ศึกษาเชิงคุณภาพ จะทำการเลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเจาะจง (Purposive sampling) จำนวน 15 คน โดยเลือกใช้วิธีการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์ และเลือกตัวอย่างแบบเจาะจง โดยแบ่งกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำคัญออกเป็น 3 กลุ่ม ดังนี้ 1) กลุ่มผู้บังคับบัญชา ชั้นสัญญาบัตร 2) กลุ่มผู้ปฏิบัติ 3) กลุ่มผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับ พ.ร.บ. ฯ

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

วิจัยนี้ใช้แนวทางการวิจัยแบบเชิงคุณภาพ โดยผู้วิจัยจะใช้วิธีการสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-Structured Interview) จำนวน 15 ชุด โดยชุดคำถามหรือแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นจากการวิจัยทางเอกสาร จะถูกใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อตอบปัญหาในงานวิจัยนี้ ซึ่งผู้วิจัยกำหนดเป็นขั้นตอนได้ ดังต่อไปนี้

1. ศึกษาแนวคิดทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
2. เมื่อกำหนดกรอบแนวทางการสัมภาษณ์ตามประเด็นและรูปแบบคำถามที่ต้องการศึกษาตาม โดยผู้วิจัยสัมภาษณ์ตามประเด็นดังนี้ 1) ปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ฯ 2) แนวทางที่เหมาะสมในการเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ตาม พ.ร.บ. ฯ ผู้วิจัยจะสร้างแบบสัมภาษณ์ตามลักษณะดังต่อไปนี้

2.1 แบบสัมภาษณ์ใช้คำถามแบบปลายเปิด (Open-ended)

2.2 ไม่สร้างแบบสัมภาษณ์ให้อยู่ในลักษณะของการถามนำ

2.3 แบบสัมภาษณ์ไม่ทำให้กลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลรู้สึกไม่อยากตอบหรืออับอาย

2.4 ไม่สร้างแบบสัมภาษณ์ที่ต้องการคำตอบในทางวิชาการมากเกินไป

3. เมื่อแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสร็จสมบูรณ์ ให้เสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์พิจารณาตรวจสอบเบื้องต้นในส่วนของความตรงตามเนื้อหา ตลอดจนสำนวนภาษาในการสื่อความหมาย

4. ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำของอาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ แล้วนำแบบสัมภาษณ์ที่แก้ไขแล้วเสนอผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา (Content Validity) โดยการหาดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามและวัตถุประสงค์ (index of item-objective congruence : IOC) (สุวิมล ติรภานันท์, 2543) ในการศึกษาครั้งนี้ มีผู้เชี่ยวชาญให้ค่า IOC ได้แก่ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านระเบียบวิธีวิจัยสถิติ ผู้ทรงคุณวุฒิทางด้านการจัดการภาครัฐ และผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งเกี่ยวข้องกับงานวิจัย

5. ปรับปรุงแก้ไขแบบสัมภาษณ์ตามคำแนะนำจากผู้ทรงคุณวุฒิให้สมบูรณ์ก่อนนำไปใช้

6. นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอกับอาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบและเสนอแนะเพิ่มเติมเพื่อนำไปปรับปรุงในส่วนที่ยังไม่สมบูรณ์ และทำการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์ให้สมบูรณ์ตามที่อาจารย์ที่ปรึกษาได้เสนอแนะมาแล้วนำมาแก้ไขให้สมบูรณ์ก่อนจะนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลออกเป็น 2 ขั้นตอน ดังนี้

1. ขั้นตอนการวิจัยโดยศึกษาข้อมูลทางเอกสาร (Documentary Research) ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี ข้อกฎหมาย บทความ วารสารวิชาการ และวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งในและต่างประเทศ

2. ขั้นตอนการเก็บรวบรวมข้อมูลจากการสัมภาษณ์ (Interview)

2.1 ผู้วิจัยประสานเพื่อขอความอนุเคราะห์ในการให้ข้อมูลกับผู้ให้ข้อมูลสำคัญด้วยตนเอง โดยแจ้งวัตถุประสงค์การวิจัย วิธีดำเนินการวิจัยและกำหนดวัน เวลา และสถานที่สัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants)

2.2 ผู้วิจัยดำเนินการสัมภาษณ์ โดยใช้วิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ และทำการบันทึกเสียงโดยขออนุญาตผู้ให้ข้อมูลสำคัญก่อน (Key Informants)

2.3 ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลทั้งหมดที่ได้จากการสัมภาษณ์ นำมาวิเคราะห์แยกแยะประเด็นสำคัญ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยเป็นการวิเคราะห์ข้อมูลแบบบรรยายและพรรณนา (Descriptive Research) และการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ดังนี้ 1) การแยกแยะและจัดหมวดหมู่ของข้อมูลที่ได้ 2) นำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์ ตีความ เรียบเรียงและอภิปรายตามกรอบแนวคิดและทฤษฎีที่ใช้ในการศึกษา 3) นำเสนอข้อมูลข้อมูลในรูปของร้อยแก้ว และการเน้นนำเสนอปรากฏการณ์สำคัญที่ค้นพบ (Quotations)

สรุปและอภิปรายผลการวิจัย

จากการศึกษาวิจัย ผู้วิจัยได้ค้นพบผลการวิจัยในประเด็นที่สำคัญ 2 ประเด็น โดยประเด็นแรกค้นพบ ปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 และประเด็นที่สองค้นพบ แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 โดยจะสรุปผลการวิจัยและอภิปรายผลการวิจัยในประเด็นต่างๆ ดังนี้

1. ปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565

1) ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยที่ได้ถอดบทเรียนจากกับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบปัญหาและอุปสรรคของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน

และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 โดยสามารถอภิปรายได้ดังนี้ 1) ปัญหาในแต่ละขั้นตอนของกระบวนการ ประกอบด้วย 1.1) ขั้นตอนการจับกุม คือ เจ้าหน้าที่ประสบข้อจำกัดด้านอุปกรณ์บันทึกภาพและเสียง ความไม่แน่ชัดในการตีความ “เหตุสุดวิสัย” และแรงกดดันจากความเสียหายทางกฎหมาย แม้ไม่มีเจตนา 1.2) ขั้นตอนการควบคุมตัว คือ ขั้นตอนการแจ้งและรายงานยังขาดมาตรฐานกลาง การจัดเก็บข้อมูลภาพและเสียงขาดความต่อเนื่อง และมีความวิตกต่อการถูกฟ้องร้อง 1.3) ขั้นตอนการส่งมอบ คือ เอกสารและหลักฐานประกอบยังไม่เป็นระบบ การประสานงานระหว่างหน่วยงานขาดความคล่องตัว และไม่มีมาตรฐานกลางในการส่งต่อข้อมูลดิจิทัล 1.4) กระบวนการสอบสวนในคดีบุคคลสูญหาย คือ พบข้อจำกัดด้านทรัพยากรบุคคล ฐานข้อมูล และเครื่องมือสนับสนุน รวมถึงไม่มีกรอบเวลาที่ชัดเจนในการคลี่คลายคดี และ 2) ปัญหาด้านการประสานงานระหว่างหน่วยงาน คือ ขาดระบบกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลอย่างมีประสิทธิภาพ บทบาทและอำนาจหน้าที่ของหน่วยงานต่างๆ ยังไม่ชัดเจนในทางปฏิบัติ ไม่มีกลไกการประสานงานเฉพาะกิจในสถานการณ์เร่งด่วน และเจ้าหน้าที่ขาดความรู้เฉพาะทางเกี่ยวกับกฎหมายและมาตรการใหม่ ปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 สะท้อนให้เห็นถึงความท้าทายในทุกระดับของกระบวนการยุติธรรม ตั้งแต่ขั้นจับกุม ควบคุม ส่งมอบ จนถึงการสอบสวนกรณีสูญหาย ซึ่งแม้จะมีเจตนารมณ์ของกฎหมายที่มุ่งคุ้มครองสิทธิมนุษยชน แต่การปฏิบัติยังเผชิญกับอุปสรรคหลายประการ ได้แก่ ข้อจำกัดด้านทรัพยากร เทคโนโลยี กรอบเวลา และการตีความกฎหมาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ ประลอง ศิริกุล (2561) เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองบังคับบุคคลให้สูญหายในประเทศไทย : ศึกษาการกำหนดฐานความผิดการบังคับบุคคลให้สูญหาย และ ทิรัญญา ปะดุกา (2562) เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ที่ชี้ว่า ประเทศไทยยังขาดบทบัญญัติกฎหมายภายในที่กำหนดฐานความผิดและกลไกในการเยียวยาเหยื่ออย่างชัดเจนตามพันธกรณีของอนุสัญญาระหว่างประเทศ ส่งผลให้การดำเนินการตาม พ.ร.บ. ฉบับปัจจุบันยังไม่สามารถตอบสนองต่อความยุติธรรมเชิงป้องกันและเยียวยาได้อย่างสมบูรณ์ นอกจากนี้ งานวิจัยของ คณพล จันทน์หอม (2565) เรื่อง แนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในชั้นสืบสวนและสอบสวนคดีอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในชั้นสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาในประเทศไทย ยังเปิดประเด็นว่าการสอบสวนคดีอาญายังไม่ได้อยู่ภายใต้การกำกับของ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ส่งผลให้ขาดมาตรฐานในการเก็บข้อมูลเสียงและภาพซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการพิทักษ์สิทธิของผู้ต้องหา อีกทั้งการศึกษาโดย อมลสิริ แหม่มเพชร (2566) เรื่อง มาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหาก่อนพบศาลตาพระราชบัญญัติป้องกัน และปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 พบว่าประเด็นเกี่ยวกับการนับเวลาในการควบคุมตัว และการบันทึกภาพ/เสียงในชั้นจับกุมยังไม่เป็นไปตามมาตรฐานสากล การศึกษาครั้งนี้สะท้อนให้เห็นว่า แม้ประเทศไทยจะมี พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำให้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ออกมาบังคับใช้แล้ว แต่การดำเนินงานในเชิงปฏิบัติของเจ้าหน้าที่ตำรวจยังเผชิญกับข้อจำกัดในเกือบทุกขั้นตอนของกระบวนการยุติธรรม ดังนี้ 1)

ข้อจำกัดเชิงโครงสร้างในกระบวนการปฏิบัติ ขั้นตอนการจับกุมและควบคุมตัว ยังมีข้อจำกัดด้านอุปกรณ์ระบบบันทึกข้อมูล และความคลุมเครือทางกฎหมาย เช่น คำว่า “เหตุสุดวิสัย” ขั้นตอนการส่งมอบผู้ต้องหา และการสอบสวนในคดีบุคคลสูญหาย ประสบปัญหาด้านการจัดทำเอกสาร การส่งต่อข้อมูล และการขาดความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน ประเด็นนี้สะท้อนสอดคล้องกับงานวิจัยของ Marthe Lot Vermeulen (2012) เรื่อง “Enforced Disappearance Determining State Responsibility under the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance” ที่เน้นว่าอุปสรรคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรมภายในเป็นปัจจัยสำคัญที่ทำให้เหยื่อและครอบครัวต้องเผชิญความทุกข์ทรมานทางจิตใจโดยไม่มีช่องทางเยียวยาที่มีประสิทธิภาพ 2) ปัญหาการประสานงานระหว่างหน่วยงานที่ไม่เป็นระบบ การไม่มีระบบกลางในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและบทบาทหน้าที่ที่ยังไม่ชัดเจนของหน่วยงานรัฐ นำไปสู่ความล่าช้าและข้อผิดพลาดในการดำเนินงาน ซึ่งสะท้อนความเปราะบางของโครงสร้าง “ภาครัฐแนวราบ” ที่ยังไม่สามารถเชื่อมโยงกันได้อย่างมีประสิทธิภาพ ปัญหานี้เชื่อมโยงกับข้อเสนอของ

2. แนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 1) ข้อค้นพบจากการศึกษาวิจัยที่ได้ถอดบทเรียนจากกับกลุ่มตัวอย่างผู้ให้ข้อมูลสำคัญ พบแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของข้าราชการตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ ตาม พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ใน 5 ประเด็นหลัก ดังนี้ 1) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชน คือ ทุกกลุ่มเห็นพ้องว่าการปฏิบัติหน้าที่ของตำรวจต้องตั้งอยู่บนหลักการเคารพสิทธิและเสรีภาพของบุคคลอย่างไม่มีข้อยกเว้น มีการเน้นย้ำความสำคัญของการปลูกฝังจิตสำนึกสิทธิมนุษยชนในทุกระดับขององค์กรตำรวจ 2) พัฒนาคณะความรู้และทักษะเชิงกฎหมาย คือ ผู้บังคับบัญชาและผู้ปฏิบัติเน้นการเสริมสร้างทักษะทางกฎหมายที่สามารถนำไปใช้จริงในสถานการณ์ภาคสนาม ควรมีหลักสูตรฝึกอบรมเฉพาะทางที่เน้นจริยธรรมวิชาชีพ การใช้กำลังอย่างเหมาะสม และกระบวนการสอบสวนที่ไม่ละเมิดสิทธิ 3) พัฒนาแนวทางการดูแลเหยื่ออย่างเป็นระบบ คือ เจ้าหน้าที่ควรมีบทบาทเชิงรุกในการคุ้มครองเหยื่อ โดยเฉพาะในขั้นตอนแจ้งเหตุ สอบสวน และประสานงานการช่วยเหลือ ผู้บังคับบัญชานำการจัดตั้งหน่วยเฉพาะเพื่อดูแลเหยื่อและการสร้างระบบที่เข้าถึงได้ง่าย เป็นมิตรต่อเหยื่อ 4) สร้างระบบตรวจสอบและควบคุมภายในที่โปร่งใส คือ ทุกกลุ่มสนับสนุนการออกแบบระบบบันทึก ตรวจสอบ และประเมินผลการปฏิบัติงานของตำรวจ เพื่อป้องกันการละเมิดสิทธิ ระบบดังกล่าวควรมีการมีส่วนร่วมจากภาคประชาชนและองค์กรอิสระในการกำกับดูแล และ 5) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงาน คือ มีความเห็นร่วมกันถึงความจำเป็นของการประสานงานกับศาล องค์กรอิสระ และองค์กรปกครองท้องถิ่น การแลกเปลี่ยนข้อมูลและการฝึกอบรมข้ามหน่วยงานจะช่วยสร้างกลไกที่เข้มแข็งในการป้องกันการละเมิดสิทธิ การศึกษาครั้งนี้เสนอแนวทางการเพิ่มประสิทธิภาพของเจ้าหน้าที่ตำรวจในการปฏิบัติหน้าที่ภายใต้ พ.ร.บ. ป้องกันและปราบปรามการทรมาน และการกระทำใ้บุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565 ผ่านการถอดบทเรียนจากกลุ่มตัวอย่างเชิงประจักษ์ และการเปรียบเทียบเชิงทฤษฎีกับงานวิจัยก่อนหน้า พบ

ประเด็นสำคัญ 5 ด้านที่มีศักยภาพในการส่งเสริมการปฏิบัติตามกฎหมายฉบับนี้อย่างมีประสิทธิภาพ 1) ส่งเสริมวัฒนธรรมองค์กรที่เคารพสิทธิมนุษยชน ทุกกลุ่มผู้ให้ข้อมูลเห็นว่าสิทธิเสรีภาพของบุคคลเป็นหลักการพื้นฐานของการบังคับใช้กฎหมายที่ชอบธรรม การปลูกฝังจิตสำนึกด้านสิทธิมนุษยชนจึงเป็นจุดเริ่มต้นของวัฒนธรรมองค์กรที่โปร่งใสและตรวจสอบได้ สอดคล้องกับงานวิจัยของ งานวิจัยของ ประลอง ศิริกุล (2561) เรื่อง ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองบังคับบุคคลให้สูญหายในประเทศไทย : ศึกษาการกำหนดฐานความผิดการบังคับบุคคลให้สูญหาย และ ภาคพร เปรมพาณิชย์นุญ (2565) เรื่องการบังคับบุคคลสูญหายและการทรมานบุคคล: ความรับผิดชอบของรัฐต่อสิทธิของประชาชนตามทฤษฎีสำนักรกฎหมายธรรมชาติ ให้ความเห็นสอดคล้องว่า รัฐมี “หน้าที่โดยธรรมชาติ” ในการปกป้องสิทธิของประชาชน และควรมีกฎหมายภายในที่สะท้อนเจตนารมณ์ดังกล่าวอย่างชัดเจน 2) พัฒนาองค์ความรู้และทักษะเชิงกฎหมายในระดับปฏิบัติ คือ การฝึกอบรมที่เน้นการประยุกต์ใช้กฎหมาย การใช้กำลังอย่างเหมาะสม และการสอบสวนที่ไม่ละเมิดสิทธิ เป็นแนวทางที่ได้รับการเสนอแนะอย่างชัดเจนจากผู้บังคับบัญชาและผู้ปฏิบัติ ซึ่งตรงกับข้อเสนอของ หิรัญญา ปะดุกา (2562) เรื่อง ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้บุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่รัฐ ที่เห็นว่าประมวลกฎหมายอาญาไทยยังไม่มีบทบัญญัติคุ้มครองสิทธิตามอนุสัญญาอย่างเฉพาะเจาะจง โดยเฉพาะเมื่อผู้กระทำความผิดคือเจ้าหน้าที่รัฐเอง 3) พัฒนาแนวทางดูแลเหยื่ออย่างเป็นระบบ การดูแลเหยื่อไม่ควรถูกมองว่าเป็น “ภาระทางกฎหมาย” แต่ควรเป็น “หน้าที่เชิงจริยธรรม” ที่เจ้าหน้าที่ต้องดำเนินการควบคู่กับการสืบสวน ทั้งนี้ควรมีระบบสนับสนุนด้านจิตใจและโครงสร้างเฉพาะทางสำหรับการเข้าถึงความช่วยเหลือ ประเด็นนี้สอดคล้องกับกรณีศึกษาในต่างประเทศจาก Marthe Lot Vermeulen (2012) เรื่อง “Enforced Disappearance Determining State Responsibility under the International Convention for the Protection of All Persons from Enforced Disappearance” ซึ่งระบุว่าครอบครัวของผู้สูญหายต้องเผชิญความทุกข์ทางจิตใจจากการไม่สามารถเข้าถึงความยุติธรรมได้ และรัฐต้องมีหน้าที่รับผิดชอบต่อการเยียวยาทั้งทางร่างกาย จิตใจ และสังคม 4) สร้างระบบตรวจสอบและควบคุมภายในที่โปร่งใส มีข้อเสนอให้มีระบบบันทึก ตรวจสอบ และประเมินผลที่มีส่วนร่วมของประชาชนและองค์กรอิสระ ซึ่งช่วยลดโอกาสการละเมิดสิทธิ และเพิ่มความเชื่อมั่นต่อองค์กรตำรวจ ทั้งนี้ประเด็นความชัดเจนในการจัดการข้อมูลได้รับการขยายความในงานของ คณพล จันทน์หอม (2565) เรื่องแนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในชั้นสืบสวนและสอบสวนคดีอาญามีวัตถุประสงค์เพื่อวิเคราะห์ปัญหาและเสนอแนวทางในการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในชั้นสืบสวนและสอบสวนคดีอาญาในประเทศไทย ที่เสนอให้การสอบสวนคดีอาญาอยู่ภายใต้กรอบของ พ.ร.บ. คุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล เพื่อป้องกันการใช้ข้อมูลโดยมิชอบ และ 5) บูรณาการความร่วมมือระหว่างหน่วยงานภาครัฐและภาคประชาชน ข้อเสนอจากภาคสนามเห็นพ้องถึงความจำเป็นของกลไกความร่วมมือข้ามหน่วยงาน โดยเฉพาะในการแลกเปลี่ยนข้อมูลและฝึกอบรมร่วม ซึ่งจะช่วยยกระดับกลไกป้องกันการละเมิดสิทธิให้แข็งแกร่งขึ้น สอดคล้องกับบทวิเคราะห์ของ หิรัญญา ปะดุกา ที่เสนอให้มีกลไกติดตามและเยียวยาผู้เสียหายอย่างเป็นระบบ ครอบคลุมทั้งการสอบสวน การตรวจสอบ และการฟื้นฟู การ

ประยุกต์ใช้ พ.ร.บ. ดังกล่าวในบริบทไทยจะมีประสิทธิภาพต่อเมื่อสามารถ “ยกระดับแนวปฏิบัติ” ให้สอดคล้องกับ “หลักสิทธิมนุษยชนสากล” และ “บริบทปฏิบัติขององค์กรตำรวจ” อย่างแท้จริง การส่งเสริมการเรียนรู้เชิงลึก การบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และการปรับปรุงกฎหมายให้ทันสมัยจึงมิใช่เพียงแนวทางเสริม แต่เป็น “กลไกหลักในการคุ้มครองคุณค่าของความเป็นมนุษย์” และเสริมสร้างความชอบธรรมในการบังคับใช้กฎหมายในระบอบประชาธิปไตย

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะจากผู้ศึกษา

- 1.1 จัดตั้งศูนย์ข้อมูลกลางในการจัดเก็บและแลกเปลี่ยนภาพ/เสียง/เอกสาร
- 1.2 พัฒนาหลักสูตรอบรมเชิงลึกให้กับเจ้าหน้าที่ทุกระดับเกี่ยวกับกฎหมายฉบับนี้
- 1.3 ออกแบบระบบแจ้งเหตุเร่งด่วนข้ามหน่วยงานที่มีประสิทธิภาพ
- 1.4 สนับสนุนเครื่องมือบันทึกภาพและเสียงอย่างเพียงพอในพื้นที่ปฏิบัติ
- 1.5 พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมแบบ “สิทธิมนุษยชนบูรณาการ”
- 1.6 จัดตั้งหน่วยปฏิบัติการพิเศษดูแลการละเมิดสิทธิ
- 1.7 ปรับโครงสร้างงานภาคสนามให้มีผู้ประสานสิทธิมนุษยชนประจำแต่ละพื้นที่
- 1.8 ส่งเสริมการมีส่วนร่วมของภาคประชาชนในการประเมินผลการทำงานของตำรวจ

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาครั้งต่อไป

2.1 ศึกษากระบวนการนิเวศของความร่วมมือระหว่างหน่วยงานในกระบวนการคุ้มครองสิทธิเพื่อต่อยอดในการออกแบบ “กลไกบูรณาการ” ที่ตอบโจทย์สถานการณ์ฉุกเฉินและสร้างความชัดเจนในบทบาทหน้าที่ของแต่ละฝ่าย

2.2 วิจัยเชิงเปรียบเทียบมาตรการปกป้องสิทธิผู้ต้องหาในระดับนานาชาติ เพื่อกำหนดกรอบแนวทางการปรับปรุงกฎหมายและแนวปฏิบัติภายในให้สอดคล้องกับมาตรฐานสากล เช่น การเริ่มนับเวลาควบคุมตัว, การบันทึกเสียงภาพ, การเข้าถึงทนายความ

2.3 วิเคราะห์ความพร้อมและทัศนคติของเจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติตาม พ.ร.บ. เพื่อออกแบบรูปแบบการอบรม/เสริมสร้างสมรรถนะที่ตอบโจทย์บริบทจริง และลดการตีความคลาดเคลื่อนหรือความวิตกต่อการถูกฟ้องร้องแม้ไม่มีเจตนา

องค์ความรู้ใหม่

เอกสารอ้างอิง

- กมลวิทย์ ชันชู. (2565). ปัญหาทางกฎหมายตามพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อยู่ในสภาพสูญหาย พ.ศ. 2565. คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยมหิดล.
- คนพล จันทน์หอม. (2565). แนวทางการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคลในชั้นสืบสวนและสอบสวนคดีอาญา คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์. (2565). ที่มาและสาระสำคัญของพระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำให้อยู่ในสภาพสูญหาย พ.ศ. 2565. สืบค้นจาก <https://bit.ly/41ezGFZ>
- ปกป้อง ศรีสนิท. (2566). กฎหมายอาญาระหว่างประเทศกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์วิญญูชน.
- ประลอง ศิริกุล. (2561). ปัญหาทางกฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองบังคับบุคคลให้สูญหายในประเทศไทย: ศึกษาการกำหนดฐานความผิดการบังคับบุคคลให้สูญหาย คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยบูรพา.
- ปฐมาภรณ์ เรณูชาติ. (2566). แนวทางการปรับปรุงกฎหมายว่าด้วยการทรมานและการกระทำให้อยู่ในสภาพสูญหายของประเทศไทย. วารสารนิติศาสตร์, 52(2), 45–68.
- ภคพร เปรมพาณิชย์นุก. (2565). การบังคับบุคคลสูญหายและการทรมานบุคคล: ความรับผิดชอบของรัฐต่อสิทธิของประชาชนตามทฤษฎีสำนักกฎหมายธรรมชาติ คณะนิติศาสตร์, จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

- ภาวัฒน์ สัตยานุรักษ์. (2565). พระราชบัญญัติป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำ
บุคคลสูญหายกับการคุ้มครองสิทธิมนุษยชน. *วารสารกฎหมายและนโยบายสาธารณะ*, 8(1),
1-25.
- สำนักข่าวบีบีซี. (2562). การทรมานผู้ต้องหา: ปัญหาสิทธิมนุษยชนในกระบวนการสอบสวน. สืบค้นจาก
<https://www.bbc.com/thai>
- สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา. (2566). สถานะของประเทศไทยต่ออนุสัญญาระหว่างประเทศว่าด้วย
การคุ้มครองบุคคลจากการบังคับให้หายสาบสูญ. สืบค้นจาก <https://www.krisdika.go.th>
- สุวิมล ติรกานันท์. (2543). *การวิจัยทางสังคมศาสตร์*. กรุงเทพฯ: สำนักพิมพ์จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- หิรัญญา ปะดุกา. (2562). ปัญหากฎหมายเกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทรมานและการ
กระทำบุคคลสูญหายโดยเจ้าหน้าที่รัฐ, คณะนิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช.
- อมลสิริ แหม่มเพชร. (2566). *มาตรการคุ้มครองสิทธิของผู้ต้องหา ก่อนพบศาลตามพระราชบัญญัติ
ป้องกันและปราบปรามการทรมานและการกระทำบุคคลสูญหาย พ.ศ. 2565* คณะ
นิติศาสตร์, มหาวิทยาลัยศรีปทุม.
- Marthe Lot Vermeulen. (2012). *Enforced disappearance: Determining state responsibility
under the International Convention for the Protection of All Persons from
Enforced Disappearance*. Cambridge, England: Intersentia.
- United Nations. (1984). *Convention against Torture and Other Cruel, Inhuman or
Degrading Treatment or Punishment*. Retrieved from <https://www.ohchr.org>
- United Nations. (2006). *International Convention for the Protection of All Persons from
Enforced Disappearance*. Retrieved from <https://www.ohchr.org>
- United Nations. (2026). *Status of ratification: Convention against Torture*. Retrieved from
<https://treaties.un.org>